

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان مازندران شهرستان تنکابن مدرسه علمیه تخصصی زینب کبری (سلام‌الله‌علیها)

عنوان

بررسی فقهی صید و ذبح و نحر سنتی و

صنعتی

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد امدادی

نکارنده

مریم کشوری

سال تدوین

۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتابخانه علمی پژوهشی

تحمیدیه:

سپاس و ستایش مر خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان. آفریدگاری که خویشان را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان، بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

۲۶
مدیریت حوزه های علمیه خواجه نصیر

تقدیم به:

با تقدیر و تشکر از تمامی همراهانم این پایان نامه را به بی بی دو عالم حضرت فاطمه زهرا (ع) تقدیم می دارم.

و تقدیم می کنم به فرشتگان مهربانی که لحظات ناب باور بودن، لذت و غرور دانستن، جسارت خواستن، عظمت رسیدن و تمام تجربه های یکتا و زیبای زندگیم، مدیون حضور سبز آنهاست.

تقدیر و تشکر:

سپاس خدایی را که به من این توفیق را عطا فرمود تا بتوانم قدمی در راه علم و دانش بردارم و به گردآوری اطلاعات مربوط به این تحقیق پردازم.

از جناب آقای احمد امدادی که به عنوان استاد راهنما تمام تلاش خود را کرده و با صبر و حوصله به سؤالات ما پاسخ دادند کمال تشکر را داریم.

با تشکر فراوان از سرکار خانم لطیفی که ما را در هر چه بهتر و کامل شدن این پایان نامه یاری کردند.

منبع شناسی پژوهش

عربی:

۱. ابن بابویه قمی، محمد بن علی، علل الشرایع، ویراستار سید محمد حسینی، وانک، بی تا
۲. -----، من لا یحضره الفقیه، چاپ دوم، دفتر انتشارات اسلامی، قم، ۱۴۱۳ق
۳. -----، تهذیب الاحکام، چاپ چهارم، دارالکتب اسلامی، تهران، ۱۳۹۸
۴. ابن رشد، محمد بن احمد، بدایه المجتهد و نهایه المقتصد، بی جا، دار الحديث، القاهرة، ۱۴۲۵ق
۵. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، چاپ اول، دار بیروت، ۱۴۱۴ ق
۶. اصفهانی، ابوالحسن، وسیله النجاة، چاپ اول، موسسه تنظیم و نشر آثار، قم، ۱۳۸۰
۷. الاعرجی، زهیر، حرمه ذبائح اهل کتاب، چاپ اول، موسسه الاعلمی للمطبوعات، قم، بی تا
۸. ایروانی، محمد باقر، دروس تمهیدیة فی الفقه الاستدلالی، چاپ دوم، الفقه، للطباعة والنشر، قم، ۱۴۲۷ق
۹. بحرانی، یوسف بن احمد، الأنوار الحیریة و الأقمار البدریة الأحمدیة، چاپ اول، آل عصفور، بیروت، بی تا
۱۰. برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، چاپ دوم، دارالکتب الإسلامیة، قم، ۱۳۷۱
۱۱. بغدادی، محمد بن محمد بن نعمان، مقنعه، چاپ اول، چاپ جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۰ق
۱۲. جزیری، عبدالرحمن، الفقه علی المذاهب الاربعه، چاپ اول، دارالکتب العلمیه، بیروت، بی تا
۱۳. حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، موسسه آل البيت لاحیاء التراث، قم، ۱۴۱۴ق
۱۴. -----، وسایل الشیعه، چاپ اول، ط-آل البيت، قم، ۱۴۱۲ ق
۱۵. حرانی، ابن شعبه، تحف العقول، چاپ اول، مؤسسه النشر الاسلامی، قم، ۱۳۶۳
۱۶. حلی، حسن بن یوسف بن علی بن مطهر، شرائع الاسلام، چاپ دوم، قم، مؤسسه اسماعیلیان، ۱۴۰۸ق
۱۷. -----، قواعد الاحکام فی معرفه الاحلال و الحرام، جمال الدین مقداد سیوری، موسسه نشر اسلامی، قم، ۱۴۱۳

۱۸. ----- ، در السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی، چاپ دوم، مؤسسه النشر الاسلامی، قم، ۱۴۱۰ق

۱۹. -----، جامع الشرائع، بی جا، موسسه سید الشهدا (ع)، قم، ۱۴۰۵ق

۲۰. -----، جامع الشرائع، چاپ چهارم، انتشارات رشید، تهران، ۱۳۸۵

۲۱. حمیری، عبدالله بن جعفر، قرب الاسناد، چاپ اول، ط - آل البيت، قم، بی تا

۲۲. خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، چاپ دوم، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، تهران، ۱۳۶۸

۲۳. -----، ترجمه تحریر، چاپ دوم، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، تهران، ۱۳۹۲

۲۴. خویی، سید ابوالقاسم، موسوعه الامام الخویی، چاپ دوم، مؤسسه الخوئی الاسلامیه، قم، بی تا

۲۵. -----، منهاج الصالحین، ج ۲، مدینه العلم، قم، ۱۳۶۸

۲۶. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، چاپ دوم، دفتر نشر کتاب،

۱۴۰۴ق

۲۷. سبحانی، جعفر، لصید و التذکیه فی الشریعه الاسلامیه، موسسه الامام الصادق علیه السلام، بی جا، قم،

۱۳۸۲

۲۸. سبزواری، سید عبدالاعلی، مهذب الأحکام، چاپ اول، دار التفسیر، قم، ۱۳۸۸

۲۹. -----، جامع الأحکام الشرعیه، چاپ سوم، موسسه المنار، بی جا، ۱۳۷۱

۳۰. سیوری، مقداد بن عبدالله، کنز العرفان، چاپ چهارم، مکتب نوید اسلام، قم، ۱۴۲۲ق

۳۱. -----، التنقیح الرائع، چاپ اول، مکتبه آیت الله المرعشی النجفی (ره)، قم، ۱۴۰۴ق

۳۲. شیخ بهائی و دیگران، حرمه ذبائح اهل کتاب، چاپ ۳، موسسه الاعلمی للمطبوعات، قم، بی تا،

۳۳. طباطبائی حکیم، سید محسن، منهاج الصالحین، چاپ هشتم، دار الهلال، قم، بی تا

۳۴. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان طبرسی، مصحح: فضل الله یزدی طباطبائی، دارالمعرفه،

بیروت، لبنان، ۱۳۷۹ق

۳۵. طوسی، محمد بن حسن، نهایه، دار کتاب العربی، چاپ دوم، بیروت، ۱۴۰۰ق

۳۶. -----، خلاف، چاپ ۶، موسسه نشر اسلامی، قم، بی تا

۳۷. عاملی جُبعی، زین الدین بن علی بن أحمد، مسالک الافهام، چاپ دوم، مؤسسه معارف اسلامی،

۳۸. -----، مسالك الافهام، چاپ دوم، مؤسسه المعارف الاسلاميه، بيروت، ۱۳۸۱
۳۹. علم الهدی، سید مرتضی، انتصار، موسسه نشر اسلامي، چاپ اول، قم، ۱۴۱۵ ق
۴۰. عیاشی سمرقندی، محمد بن مسعود، العیاشی، چاپ اول، المطبعة العلمية، تهران، ۱۳۸۰ ق
۴۱. فراهیدی، خلیل بن احمد، لسان العرب، چاپ سوم، دار صادر، بيروت، ۱۴۱۴ ق
۴۲. فیض کاشانی، ملا محسن، الوافی، چاپ اول، مكتبة الإمام أمير المؤمنين، اصفهان، ۱۴۰۶ ق
۴۳. قمی، محمد بن علی بن بابویه، من لا یحضره الفقیه، چاپ دوم، ترجمه علی اکبر غفاری و دیگران، نشر صدوق، تهران، ۱۳۶۷
۴۴. قندوزی، سلیمان بن ابراهیم، الینابیع، چاپ چهارم، اسوه، ۱۳۹۳
۴۵. کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، چاپ چهارم، دارالکتب اسلامي، تهران، ۱۴۰۷ ق
۴۶. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، ترجمه کمره ای، چاپ اول، اسلاميه، تهران، ۱۳۶۵
۴۷. -----، مرآة العقول، چاپ دوم، دار الکتب الإسلامیة، تهران، ۱۴۰۴ ق
۴۸. -----، بحار الأنوار، چاپ اول، موسسه وفا، تهران، ۱۴۰۳ ق
۴۹. محقق حلی، جعفر بن حسن، شرایع الاسلام، چاپ دوم، مؤسسه اسماعیلیان، قم، ۱۴۰۸ ق
۵۰. مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، مجمع الفائدة و البرهان، چاپ سوم، موسسه نشر اسلامي، قم،

۵۱. -----، زبدة البیان، چاپ اول، المكتبة المرتضوية لإحياء الآثار الجعفرية، تهران، بی تا
۵۲. موسوی گلپایگانی، سید محمد رضا، وسیلة النجاة، بی چا، نیکنام، قم، ۱۳۵۳
۵۳. نجفی جواهری، محمد بن حسن، جواهر الکلام، چاپ هفتم، دار إحياء التراث العربی، قم، ۱۳۶۳
۵۴. نراقی، محمد بن احمد مهدی، مستند الشیعه، چاپ اول، ناشر آل البيت، قم، ۱۳۷۹
۵۵. نوری طبرسی، میرزا حسین، مستدرک الوسائل، چاپ اول، ط-آل البيت، قم، ۱۴۰۸ ق

فارسی

۵۶. ادیبی مهر، محمد، ذبیح با ابزار جدید، چاپ اول، بوستان کتاب قم، ۱۳۸۳

۵۷. خمینی، روح الله، کتاب صید و ذباحت، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، تهران، ۱۳۹۲
۵۸. سلطانی، علی محمد، معارف ذبح اسلامی، چاپ اول، انتشارات نظری، ۱۳۸۸
۵۹. شیردلی، مهرنوش، مبانی شرعی ذبح حیوانات حلال گوشت، چاپ اول، اندیشمندان یزد، ۱۴۰۰
۶۰. صافی گلپایگانی، لطف الله، هدایه العباد، چاپ اول، دارالقرآن کریم، قم، ۱۳۷۱
۶۱. طباطبایی، سید محمد حسین، ترجمه تفسیر المیزان، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ پنجم، قم، ۱۳۷۴
۶۲. عیدان، احمد بن حسین، الذبح المکائن، باقیات، چاپ ۱، بی جا، ۱۳۹۳
۶۳. فاضل لنکرانی، محمد، تفصیل الشریعه، چاپ دوم، قم، مرکز فقه الاثمه الطهار (علیه السلام)، ۱۳۸۱
۶۴. فریدون، حسین، اولین دانشگاه و آخرین پیامبر، و دیگران، بنیاد فرهنگی شهید پاک نژاد، ۱۳۹۳
۶۵. قرشی بنایی، علی اکبر، قاموس قرآن، چاپ ششم، دارالکتب اسلامی، تهران، ۱۴۱۲
۶۶. قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر القمی، چاپ سوم، دار الکتب، قم، ۱۴۰۴ ق
۶۷. کنین، عبدالحسین، صید سنتی، چاپ اول، صحیح خرد، ۱۳۹۳
۶۸. مسلمی زاده، طاهره، توضیح المسائل محشی، چاپ دوم، هاتف، مشهد، ۱۳۹۱
۶۹. معین، محمد، فرهنگ معین، چاپ چهارم، موسسه انتشارات امیر کبیر، تهران، ۱۳۸۳
۷۰. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، چاپ سی و دوم، دار الکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۷۴

مقالات

۷۱. بی نا، روایات و شرط اسلام در ذبح کننده، زمستان ۱۳۷۴
۷۲. حسینی، سید علی، بی هوش کردن حیوانات قبل از ذبح، مجله فرهنگ جهاد، تابستان ۱۳۸۲
۷۳. سجادی، مرضیه سادات، چگونگی ذبح و نحر در فقه اسلامی، مجله مطالعات اسلامی، بهار و تابستان، ۱۳۸۷
۷۴. هاشمی شاهرودی، سید محمود، ذبح با دستگاههای جدید و پیشرفته، مجله فقه اهل بیت، ۱۳۷۴

سایت

۷۵. وبگاه پاسخگویی به سوالات دینی و احکام <https://hadana.ir/>

76 . پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی سیدعلی

خامنه‌ای (مدظله العالی) - مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی

<https://farsi.khamenei.ir/>

77. سایت تبیان <https://www.tebyan.net/>

78. سایت دفتر آیت الله مکارم شیرازی <https://makarem.ir/>

79. سایت کتابخانه دیجیتال قائمیه <https://www.ghbook.ir/>

80. کتابخانه دیجیتال نور <https://noorlib.ir/>

81. کتابخانه مدرسه فقاہت <https://lib.eshia.ir/>

82. سایت معاونت آموزش حوزه های علمیه <http://howzeh-qom.ir/>

83. موسسه تحقیقات و نشر معارف اهل البيت عليهم السلام [https](https://www.lib.ahlolbait.com)

[//www.lib.ahlolbait.com](https://www.lib.ahlolbait.com)

84. سایت ویکی فقه <http://fa.wikifeqh.ir/>